

10 BAŞLIKTA “TERÖR HABERLERİ NASIL YAPILIR?”

ANADOLU AJANSI

ANADOLU AJANSI

Genel Müdürlük

Eti Mah. GMK Bulvarı No: 132 Maltepe-Çankaya ANKARA

T: 0312 999 20 00 (pbx)

F: 0312 231 21 74

E-mail: kurumsaliletisim@aa.com.tr

İstanbul Ofis

Merkez Efendi Mah. Mevlana Cad. No: 140/A

Toya Plaza

Kat: 2 Cevizlibağ-Zeytinburnu / İSTANBUL

T: 0212 513 10 90

F: 0212 511 60 39

Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 5. maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde bandrol taşıması zorunlu değildir.

10 Başlıkta “Terör Haberleri Nasıl Yapılır?”

ISBN: 978-605-9075-31-2

İÇİNDEKİLER

- Ön Söz
- Medya ve Terör
- Terör Olaylarını Haberleştirirken Bunlara Dikkat!
 1. Duyuma Dayalı Bilgilerle Flaş veya Son Dakika Haberi Yayınlama!
 2. Terör Örgütlerinin Amacına Hizmet Etme!
 3. Terör Haberlerinde Reyting ve Tiraj Kaygısı Gütme!
 4. Ölü ve Yaralı Görsellerine Yer Verme!
 5. Terör Örgütünün Terminolojisini Kullanma!
 6. Ölenlerin Kimliklerini Açıklamak İçin Acele Etme!
 7. Terör Örgütünün veya Elebaşlarının Açıklamalarını Haberleştirme!
 8. Sosyal Medyada Yer Alan Bilgi ve Görsellere Dikkat Et!
 9. Terör Örgütlerinin Algı Operasyonlarına Karşı Dikkatli Ol!
 10. Teröre Karşı Operasyon Hazırlıklarını Önceden Duyurma!

ÖN SÖZ

Terör örgütlerinin hedefi; gerçekleştirdikleri eylemlerle geniş kitleleri psikolojik etki altına alarak korku atmosferi, yılgınlık, panik ve endişe yaratmak, bunların sonucu olarak toplumun tepki mekanizmalarını zayıflatmaktır.

Günümüzde dünya çapında etki sınırlarını genişleten terör örgütleri daha geniş kitlelere ulaşmak için medyatik eylem biçimlerini seçmektedir. “Demir Lady” unvanlı İngiltere eski Başbakanı Margareth Thatcher’in “Propaganda terörün oksijendir.” sözü de medyanın bu konudaki önemini vurgulamaktadır.

Geçmişte İtalya’daki Kızıl Tugaylar örgütünün, gazetelerin en çok sattığı perşembe ve pazar günleri baskısında yer alabilmek için eylemlerini çarşamba ve cumartesi günleri gerçekleştirdiği bilinmektedir.

31 Mart 2015 tarihinde Çağlayan Adliyesinde DHKP-C terör örgütü üyelerince rehin alınan ve sonrasında şehit edilen Savcı Mehmet Selim Kiraz’ın ağız bantlı, başına silah dayalı şekilde çekilen fotoğraflarının ertesi gün bazı gazetelerde yayımlanması “Haber değeri taşıyan bir olayın kamuoyuna duyurulması mı, yoksa terör örgütünün propagandası mı?” tartışmalarını da beraberinde getirmiştir.

Teröristin en büyük silahının “propaganda” olduğu unutulmamalı terör olaylarıyla ilgili haberlerde rekabet, reyting ve tiraj değil yayıncı sorumluluğu öne çıkmalıdır.

Terör örgütlerinin kitle iletişim araçları üzerinden propaganda yapmaması için medyanın öz denetim mekanizmasını devreye sokması, belirleyici ve kesin ilkelerle habercilik yapması gerekmektedir. Bundan dolayı Anadolu Ajansı, haber alma özgürlüğünün yanı sıra terör haberlerinin medyada sunumunun da sorumluluk gerektirdiği düşüncesiyle hareket ederek “On Başlıkta Terör Haberleri Nasıl Yapılır?” adlı çalışmayı hazırlamıştır.

Bu çalışmamızın, terör haberleri konusunda medyada ortak bir dil oluşturulmasına katkı sunmasını diliyoruz.

MEDYA VE TERÖR

Son yıllarda farklı terör örgütlerinin saldırılarını artırdığı bir coğrafyada bulunan Türkiye, aynı zamanda bu örgütlerin ve bunları destekleyen yapıların propaganda faaliyetleriyle de karşı karşıyadır. Dolayısıyla terör haberlerinde benimsenecek ortak yaklaşımın önemi daha da artmaktadır.

Bu noktada kanunların, RTÜK ve mahkeme kararlarının yönlendireceği bir süreçten ziyade, medyanın bizzat kendisinin terör örgütlerinin örtülü propagandasına alet olmadan ve reyting tuzaklarına düşmeden sorumlu yayıncılık hassasiyeti ile hareket etmesi sağlıklı iletişim sürecinin temelini oluşturmalıdır.

TERÖR OLAYLARINI HABERLEŞTİRİRKEN BUNLARA DİKKAT!

1- Duyuma dayalı bilgilerle flaş haber veya son dakika haberi yayınlama!

Haberde asıl olan muhabirin şahitliğidir. Muhabirin bulunmadığı veya olay yerine alınmadığı durumlarda yetkililerden gelecek bilgilere itibar et. Yetkililere ulaşamadığı veya henüz resmî açıklamanın yapılmadığı durumlarda ise çapraz kontrol olarak nitelendirilen *çift teyit mekanizmasını* işlet.

Terör olayıyla ilgili sosyal medyada yer alan bilgilere itibar etme. Yetkililerin doğrulamadığı veya açıklamadığı bilgileri kullanma!

Terör saldırılarına ilişkin haberlerin söylenti ve duyumlar esas alınarak hazırlanması, bilginin hızla yayıldığı günümüzde telafisi imkânsız hatalara yol açmaktadır. Doğrulanmamış bilgilerin neden olduğu yıkıcı etkiyi geri almanın zorluğunu unutma! Haberde hız adına bilginin doğruluğundan ödün verme!

2- Terör örgütlerinin amacına hizmet etme!

Terör örgütleri sansasyonel eylemlerle geniş kitlelerde korku, panik ve yılgınlık oluşturmayı hedeflemektedir. Terör olaylarına ilişkin yayınlanan ayrıntılı haber ve görseller, halkın haber alma hürriyetine değil örgütlerin amacına hizmet eder. Bu noktada, yayınlanacak haberin çerçevesini toplumsal yararın çizeceği sınırlar belirlemelidir.

Haberlerde kesinlikle terör olaylarının planlanmasına, uygulanma aşamalarına, gerçekleşme şekillerine ve sonuçlarına geniş şekilde yer verme!

3- Terör haberlerinde reyting ve tiraj kaygısı gütme!

Terör örgütlerinin daha geniş kitlelere ulaşmak için en medyatik eylem biçimlerini seçtiğini unutma! Bu nedenle terör olaylarıyla ilgili haberlerde rekabet, reyting ve tiraj kaygısında değil, kamuoyunu en doğru şekilde ve çarpıtmadan bilgilendirme amacı içinde ol.

Bu süreçte yayıncı sorumluluğu prensibinden ayrılma!

4- Ölü ve yaralı görsellerine yer verme!

Diğer tüm haberlerde olduğu gibi terör haberlerinde de insana saygının gereği ölü ve yaralıların görsellerini kullanma!

Olay yerini genel olarak ve paniğe yol açmayacak şekilde gösteren; güvenlik kuvvetleri ile sağlık çalışanlarının olaya müdahalesi ve duruma hâkim olduğunu aktaran, pozitif mesaj veren görsel malzeme kullan.

Bunların aksinin yapılmasının terörün amaçladığı psikolojik etkiyi ve propagandayı güçlendireceğini unutma!

5- Terör örgütlerinin terminolojisini kullanma!

“Gerilla”, “devrimci”, “feda eylemcisi” gibi terör örgütlerinin kullandığı tanım ve ifadelere yer verme!
Örgütlere kurumsallık ve meşruluk kazandıracak unvan ve sıfatlardan (komutan, genel başkan, parti, önder, lider) uzak dur!

Haberlerde terör örgütlerinin isimlerini sıklıkla vurgulama!

Kamu yararı yoksa terör eylemi gerçekleştirenlerin kimliklerine veya kod adlarına haber metinlerinde yer verme!

6- Ölenlerin kimliklerini açıklamak için acele etme!

Terör olaylarında hayatlarını kaybedenlerin kimliklerini, yetkililer tarafından yakınlarına bilgi verilmediği sürece yayınlama!

Yakınının öldüğü haberini medya organlarından öğrenen kişinin yaşayacağı travmanın önemli sorunlara yol açabileceğini unutma!

7- Terör örgütü veya elebaşlarının açıklamalarını haberleştirme!

Kamu yararı yoksa örgüt elebaşlarının ya da teröristlerin açıklamalarını yayınlama! Bu açıklamaların şifrelerle dolu olabileceğini unutma!

Teröristlerle özel röportajlar yapma! Bu röportajlar, örgütün propagandası olabileceği gibi örgüt üyelerine güçlü bir imaj kazandırabilir ve onları meşrulaştırmaya hizmet edebilir.

8- Sosyal medyada yer alan bilgi ve görsellere dikkat et!

Sosyal medyada yer alan bilgileri sadece ihbar olarak kabul et! Teyit etmeden bu bilgileri haberlerde asla kullanma!

Denetlenmesi mümkün olmayan sosyal medya mecralarındaki bilgi, fotoğraf ve videolar her türlü etkiye ve manipülasyona açık olmakla beraber propaganda ve provokasyon amaçlı olabilir.

Toplumca tanınan ya da güvenilir olduğu düşünülen kişilere ait sosyal medya hesaplarının da kötü niyetli kişilerce ele geçirilme ve manipülasyon riski vardır. Bu mecralarda yayınlanan fotoğraf ve videolara temkinli yaklaş!

9- Terör örgütlerinin algı operasyonlarına karşı duyarlı ol!

Terör örgütleri “kendini yakma”, “açlık grevleri”, “intihar saldırıları” gibi eylemleri medyada daha fazla yer almak için gerçekleştirmektedir. Algı operasyonları için düzenlenen bu tür eylemleri haberleştirirken kamu yararını gözeterek hareket et, haberin heyecanına kapılarak propagandaya alet olma!

10- Teröre karşı operasyon hazırlıklarını önceden duyurma!

Medya organlarında yer alan haberler nedeniyle güvenlik güçleri zor durumda kalabilir. Bu nedenle askeri hareketlilikleri veya operasyonların yapılacağı yönündeki istihbarati bilgileri haberleştirme!

Operasyon hazırlıklarının önceden duyurulmasının terör örgütlerinin istihbarat kaynağı olarak kullanabileceği bilgilerin yayınlanmasının güvenlik güçlerinin mücadelesini zorlaştıracağını ve sekteye uğratacağını unutma!

/anadolujansi

/anadolujansi

/anadolujansi

/anadolujansi

aa.com.tr